

ΟΜΑΔΑ Α'

A1.1: Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή όχι, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη «Σωστό» ή «Λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

1. Το κόμμα των Φιλελευθέρων είχε αρχηγό τον Χαρίλαο Τρικούπη.
2. Ο Μαυροκορδάτος ήταν αρχηγός του γαλλικού κόμματος.
3. Το Χάτι Χουμαγιούν ήταν ένα διάταγμα που ευνόησε τους ποντίους που ζούσαν στην Οθωμανική αυτοκρατορία.
4. Η Συνθήκη της Λωζάννης υπογράφηκε το 1918.
5. Ο Βενιζέλος στα χρόνια του Εθνικού διχασμού βρισκόταν σε διαμάχη με τον βασιλιά Κωνσταντίνο.

[μονάδες 10]

A1.2: Να δώσετε το περιεχόμενο των παρακάτω όρων : α)Τάγματα εργασίας, β)Λαϊκό Κόμμα, γ)ΕΑΠ

[μονάδες 15]

A.2.1. Ποιες διαφορές υπήρχαν μεταξύ εύπορων και άπορων προσφύγων κατά την αστική αποκατάσταση;

[μονάδες 13]

A2.2: Ποια θεμελιώδη δικαιώματα κατοχυρώθηκαν με το Σύνταγμα του 1844;

[μονάδες 12]

ΟΜΑΔΑ Β'

B1. Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που σας δίνεται, να αναφερθείτε στις επιπτώσεις από την άφιξη των Μικρασιατών προσφύγων στον τομέα της ελληνικής βιομηχανίας.

[μονάδες 25]

ΚΕΙΜΕΝΟ

Αξιοσημείωτες ήταν οι επιπτώσεις από την εγκατάσταση των Ελλήνων της Μικράς Ασίας και της ανατολικής Θράκης και στον επιχειρηματικό τομέα. Η εσωτερική αγορά διευρύνθηκε με την προσθήκη μεγάλου αριθμού καταναλωτών ενώ, ταυτόχρονα, από τον αστικό προσφυγικό πληθυσμό αντλήθηκε φθηνό εργατικό δυναμικό αλλά και ειδικευμένοι τεχνίτες. Η χώρα πλουτίστηκε με ανθρώπους δεδομένης επιχειρηματικής ικανότητας και πείρας, που πρωταγωνιστούσαν στις μεγάλες αγορές της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Είναι χαρακτηριστικό ότι, όπως αναφέρεται στην έκδοση της Κοινωνίας των Εθνών του 1926, στους 7.000 εμπόρους και βιομηχάνους γραμμένους στο Επιμελητήριο της Αθήνας, οι χίλιοι ήταν πρόσφυγες, ενώ στον Πειραιά η αναλογία ήταν μεγαλύτερη. Από την αρχή η πολιτική της ΕΑΠ ενθάρρυνε την εγκατάσταση βιομηχανιών στους συνοικισμούς, με σκοπό την εκτόνωση της ανεργίας. Επρόκειτο όμως, κατά το μεγαλύτερο μέρος, για μικρές βιοτεχνικές μονάδες, οι οποίες ενισχύθηκαν από το κράτος, την ΕΑΠ ή την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, με κοινωνικά και όχι αναπτυξιακά κριτήρια. Καινούριοι βιομηχανικοί-βιοτεχνικοί κλάδοι αναπτύχθηκαν (ταπητουργία, μεταξουργία, πλαστικά, βυρσοδεψία)

και δόθηκε νέα ώθηση στην κλωστοϋφαντουργία και τη βιοτεχνία ειδών διατροφής. Ανθιση γνώρισε και η βιομηχανία οικοδομικών υλικών, ο μόνος κλάδος που υποκατέστησε μαζικά τις εισαγωγές στο Μεσοπόλεμο. Στη δεκαετία 1922-1932 διπλασιάστηκε ο αριθμός των βιομηχανικών μονάδων και αυξήθηκε ο όγκος και η αξία της παραγωγής, χωρίς όμως να επέλθει κάποια δομική αλλαγή. Η βιομηχανία θα αρχίσει να κινείται μεταχύτερους ρυθμούς το 1931, χάρη κυρίως στην πολιτική υποκατάστασης των εξαγωγών που ακολουθεί το ελληνικό κράτος μετά την κατάρρευση του διεθνούς νομισματικού συστήματος.

[Γιαννακόπουλος, «Η Ελλάδα με τους πρόσφυγες. Η δύσκολη προσαρμογή στις νέες συνθήκες», 2003,]

B2. Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται, να αναφερθείτε στη συμβολή του διαμετακομιστικού εμπορίου στην οικονομική ανάπτυξη του Ποντιακού Ελληνισμού κατά τον 19ο και τις αρχές του 20ου αιώνα (2011).

[μονάδες 25]

Κείμενο Α

Στήν Τραπεζούντα τό 1869 ή άξία τών εισαγωγών είχε φθάσει στά 62.787.464 φράγκα, μέ χώρες προελεύσεως κατά σειρά: Άγγλία, Περσία, Γαλλία, Ρωσία, Έλβετία καί προτελευταία την Έλλάδα μέ 131.150 φράγκα, καί τών εξαγωγών στά 37.901.438 φράγκα, μέ προορισμό κατά σειρά: Περσία, Κωνσταντινούπολη, Ρωσία, Γαλλία, Καύκασο κ.ά. Τόν ίδιο χρόνο είχαν έρθει στο λιμάνι της Τραπεζούντας 297 ατμόπλοια καί 704 ίστιοφόρα. Μέ τις χερσαίες συγκοινωνίες καί ιδιαίτερα από τό δρόμο Τραπεζούντας - Έρζερούμ - Ταυρίδας πολλά караβάνια μετέφεραν έμπορεύματα πρòς καί από τό έσωτερικό της Μικρής Ασίας, πρòς την Περσία καί άλλες χώρες.

[Ιστορία του Έλληνικού Έθνους, τ. ΙΓ': Νεώτερος Έλληνισμός από τό 1833 ως τό 1881, Αθήνα: Έκδοτική Αθηνών, 1977, σ.435.]

Κείμενο Β

Στόν Πόντο ή οικονομική δραστηριότητα περιοριζόταν στην παραλιακή ζώνη καί σ' αυτή πάλι ήκμαζε τό ελληνικό στοιχείο. Τό σπουδαιότερο κέντρο ήταν ή Τραπεζούντα, πού βρισκόταν στο τέρμα του χερσαίου δρόμου καί στο επίκεντρο της επικοινωνίας της Περσίας καί της Κασπίας μέ όλη τη Μικρά Ασία καί μέ τη Δύση. Τό έμπόριο της Τραπεζούντας αναπτύχθηκε ιδιαίτερα από το 1883, όταν ή Ρωσία απέκλεισε την όδο μέσω Καυκάσου στο περσικό έμπόριο, μέχρι το 1906, όποτε αποκαταστάθηκε πάλι ή επικοινωνία μέσω Ρωσίας. Στο διαμετακομιστικό έμπόριο της Τραπεζούντας ή ελληνική ναυτιλία έπαιζε σημαντικό ρόλο - έρχóταν τρίτη στις εισαγωγές καί εξαγωγές στο λιμάνι της πόλεως. Υπήρχε υποκατάστημα της Τράπεζας Αθηνών, ενώ οι ντόπιοι μεγάλοι τραπεζικοί καί έμπορικοί οίκοι τών Γ. Καπαγιαννίδη, αδελφών Φωστηροπούλου καί τών Θεοφύλακτου καί Λεοντίδη ήλεγχαν την οικονομική ζωή του τόπου. Δεύτερη σέ σημασία έρχόταν ή Άμισός (Samsun) πού ήκμαζε ως κέντρο εξαγωγής καπνού καί διέθετε καί αυτή υποκατάστημα της Τράπεζας Αθηνών. Η Κερασούντα καί τὰ Κοτύωρα ήκμαζαν επίσης· καί εκεί τό έμπόριο ήταν στα χέρια τών Έλλήνων.

[Ιστορία του Έλληνικού Έθνους, τ. ΙΔ': Νεώτερος Έλληνισμός από τό 1881 ως τό 1913, Αθήνα: Έκδοτική Αθηνών, 1977, σ.372.]